

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/120

KARAR NO : 1983/237

ÖZET: Sıkıyönetim ilân edilen yerlerde

sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanıklar : İlhami Vardı, Metin Doğan, Erdoğan Güngör

O L A Y : 23.2.1980 günü saat 22. sıralarında sanıkların Kırıkhan İlçesi Kurtuluş Mahallesi'nde yakıncı Ali Girinoğlu'nu silah zoru ile soydukları ve böylece gasb suçunu işledikleri ileri sürülerek, Kırıkhan C. Savcılığı'nca talepname ile kamu davası açılmış, Kırıkhan Sorgu Hakimliği'nce yapılan ilk soruşturma sonunda; sanıkların üzerlerine atılı suç işledikleri yolunda dosyada yeterli kanıt bulunduğu sanıklardan Erdoğan Güngör'ün eylemine uyan TCK.nun 497/2., 522., öteki sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 497/2., 522., 525. maddelerine göre cezalandırılması istemiyle son soruşturmanın Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar verilmiştir.

Hatay Ağır Ceza Mahkemesi; 1.11.1982 gününde, 1982/66-22 sayı ile; sanıkların Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 1982/203 esasına kayıtlı dava dosyasında; mahkemelerinde görülmekte olan suçları yanında, yasa dışı Türkiye İhtilalci Komünist Partisi adlı örgüte üye olmak, korku yaratmak için tabanca ile kahve taramak, bina içinde hırsızlık yapmak, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranışlarından dolayı da davalarının devam ettiği, bu suçlarla mahkemelerinde görülmekte olan suçları arasında bağlantı bulunduğu, bu nedenle 1402 sayılı Yasa'nın 13/b ve 14. maddesine göre davada mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Yine aynı sanıkların 26.2.1980 günü saat 22.30 sıralarında Kırıkhan İlçesi Kurtuluş Mahallesi'nde yakıncı Hikmet Gülsever'i silah zoru ile soydukları ve böylece gasb suçunu işledikleri ileri sürülerek, Kırıkhan C. Savcılığı'nca talepname ile kamu davası açılmış, Kırıkhan Sorgu Hakimliği'nce yapılan ilk soruşturma sonunda sanıkların üzerlerine atılı suç işledikleri yolunda dosyada yeterli kanıt bulunduğu sanıklardan Erdoğan Güngör'ün eylemine uyan TCK.nun 487/2., 522., öteki sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 497/2., 522., 525. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle son soruşturmanın Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Hatay Ağır Ceza Mahkemesi; 1.11.1982 gününde, 1982/64-221 sayı ile; sanıkların Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 1982/203 esasına kayıtlı dava dosyasında; mahkemelerinde görülmekte olan suçları yanında, yasa dışı

Türkiye İhtilalci Komünist Birliği adlı örgüte üye olmak, tabanca ile kahve taramak, bina içinde hırsızlık yapmak ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarından dolayı da davalılarının devam ettiği, bu suçlarla mahkemelerinde görülmekte olan suçları arasında bağlantı bulunduğu bu nedenle 1402 sayılı Yasa'nın 13/b ve 15/1. maddelerine göre davada mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi; 6.1.1983 gününde, 1982/585 sayılı ile; Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nden iki ayrı görevsizlik kararı ile mahkemelerine intikal eden dava dosyalarını; mahkemelerinin 1982/586 esasına kayıtlı dava dosyasında birleştirmiş ve 6.1.1983 gününde, 1982/586, 1983/10 sayılı ile; sanıklar İlhan Vardı, Metin Doğan ve Erdoğan Güngör ile on arkadaşları hakkında yasa dışı örgüte üye olmak ve sair suçlardan dolayı mahkemelerinin 1982/203 esasına kayıtlı davada yapılan yargılamada sanıkların yasa dışı örgüte üye oldukları, subut bulmadığından beraatlerine karar verildiği, sanıklar İlhami Vardı, Metin Doğan ve Erdoğan Güngör hakkında 23.2.1980 ve 26.2.1980 tarihlerinde gasb suçundan dolayı iki ayrı kamu davası açıldığından ve olayın şekli itibariyle de sıkıyönetim ilânı ve faaliyetlerine ilişkin olmadığından bahisli davanın reddine karar verildiği, Hatay Ağır Ceza Mahkemesinden iki ayrı görevsizlik kararı ile mahkemelerine intikal eden ve birleştirilerek görülen gasb suçuna ait dava konusu eylemin sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin yaygın şiddet eylemi niteliğinde olmadığı, bağlantı koşulunu içermediği, adiyen gasb suçu niteliğinde bulunduğu, Hatay Ağır Ceza Mahkemesinde devam etmekte olan kamu davalarının varlığı araştırılmaksızın sıkıyönetim askeri savcılığınca gasb suçundan dolayı mükerreren kamu davası açıldığı, Hatay Ağır Ceza Mahkemesine açılan davaların sıkıyönetim askeri mahkemesince açılan davadan daha önce olduğu gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, adli ve askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Su Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Osman Kayaoca, ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı 9.5.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Benıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Düzmüş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Feriha Ferhanoglu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü;

Suç, 20.2.1980 gününde sıkıyönetim kapsamına alınarak Hatay ilinde 23.2.1980 ve 26.2.1980 tarihinde yani; sıkıyönetim ilânından sonra işlenmiştir.

Bu duruma göre görevli yargı yerinin belirlenmesinde 1402 sayılı Yasa'nın 1

maddesinin gözönüne alınması gerekir.

Anılan maddeye göre; sıkıyönetim ilanından sonra işlenen bir suçta sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılabilmesi için bu suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olması ve 15. maddenin muhtelif bentlerinde yazılı suçlar kapsamına girmesi gerekmektedir.

Sanıklara atılı suçlar, 1402 sayılı Yasa'nın 15/e maddesinde yazılı ise de b suçların sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği hususunda dosyada yeterli kanıt bulunmamaktadır.

Hernekadar Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca sanıkların yasa dışı örgüte üye olmak, silahla soygun yapmak, kahvehane taramak, bina içinde hırsızlık yapmak suçlarını işlediklerinden bahisle sıkıyönetim askeri mahkemesine kamu davası açılmış ise de; Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 16.11.1982 günlü, 1982/203-557 sayılı kararında; sanıkların yasa dışı örgüte üye olmak, kahvehane taramak, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak ve hırsızlık suçlarından dolayı beraatine karar verildiğinden sanıkların bu davaya konu gasb eylemlerinin ideolojik veya politik amaçla işlendiği söylenemez.

Bu itibarla adiyen gasb niteliğinde kalan suçta ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, bu nedenle Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1.11.1982 günlü, 1982/66-222 sayılı görevsizlik kararı ile 1.11.1982 günlü, 1982/64-221 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına 9.5.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nevzat Doğan

Üye

Ali Suat Erk

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argoz

18-5
t/ç